

**Udlændinge- og
Integrationsministeriet**

Styrelsen for International
Rekruttering og Integration

Bedømmelsesvejledning

Studieprøven – Skriftlig fremstilling

Danskuddannelse til voksne udlændinge

Oktober 2022

Indhold

Faglige mål: Studieprøven, skriftlig fremstilling.....	4
Bedømmeskriterier – Studieprøven, skriftlig fremstilling.....	5
Overordnede retningslinjer for bedømmelse	7
Brug af bedømmerarket	8
Besvarelse til karakteren 12	10
Begrundet bedømmelse for karakteren 12	12
Besvarelse til karakteren 10	13
Begrundet bedømmelse for karakteren 10	14
Besvarelse til karakteren 7	15
Begrundet bedømmelse for karakteren 7	16
Besvarelse til karakteren 4	17
Begrundet bedømmelse for karakteren 4	18
Besvarelse til karakteren 02	19
Begrundet bedømmelse for karakteren 02	20
Besvarelse til karakteren 00	21
Begrundet bedømmelse for karakteren 00	22
Prøvegrundlag 1: Forbrug	23
Prøvegrundlag 2: Nyheder og nyhedskilder	25
Prøvegrundlag 2: Genmodificerede afgrøder.....	27

Forord

Denne bedømmelsesvejledning henvender sig først og fremmest til beskikkede censorer ved Studieprøven, men også de sproglærere, der underviser frem mod prøven, er del af målgruppen. Det er væsentligt, at alle implicerede er godt inde i prøven og kravene til bedømmelse.

Vejledningen indeholder SIRIs begrundede bedømmelser, dvs. der er givet karakterer for prøvebesvarelser og udarbejdet begrundelser ud fra bedømmelseskriterierne.

De begrundede bedømmelser i SIRIs bedømmelsesvejledninger og på du-bedoemmertraening.dk er ved alle prøver et centralt arbejdsredskab for censorer og eksaminatorer, både i forbindelse med bedømmelse af prøverne i skriftlig fremstilling og som forberedelse til bedømmelsen af prøverne i mundtlig kommunikation.

Vejledningernes formål er både at medvirke til at sikre korrekt og ensartet bedømmelse.

Vejledningerne er et internt arbejdsredskab for censorer, eksaminatorer og lærere.

Faglige mål: Studieprøven, skriftlig fremstilling

(jf. Common European Framework of Reference for Languages, C1)

Samlet færdighed

Kan umiddelbart forståeligt formulere sig skriftligt om komplekse emner inden for det naturvidenskabelige, det samfundsvidenskabelige og det humanistiske vidensområde i et sammenhængende, komplekst, nuanceret og præcist sprog med en høj grad af korrekthed og på en situationstilpasset måde.

Pragmatisk færdighed

Kan i en tekst om et komplekst emne inden for det naturvidenskabelige, det samfundsvidenskabelige og det humanistiske vidensområde udtrykke sig adækvat, nuanceret og præcist, om end fleksibiliteten i stil og tone kan være begrænset.

Kan præcist og hensigtsmæssigt videregive hovedpunkterne i faktuel information indeholdt i fx komplekse diagrammer og tabeller. Kan præsentere og udfolde mulige årsagssammenhænge i et komplekst emnefelt, der ikke forudsætter specialistviden. Kan perspektivere en kompleks problematik, fremsætte hypoteser, udtrykke synspunkter og uddybe og understøtte disse med præciseringer, begrundelser og relevante eksempler. Kan præcisere og nuancere stillingtagen og synspunkter i forhold til grader af fx enighed, sikkerhed eller tvivl. Kan præsentere og uddybe en argumentation med adækvat fremhævelse af afgørende punkter og konklusion.

Diskursiv færdighed

Kan skrive en sammenhængende og velorganiseret tekst om et komplekst emne inden for det naturvidenskabelige, det samfundsvidenskabelige og det humanistiske vidensområde.

Lingvistisk færdighed

Har ordforråd til at udtrykke sig adækvat, nuanceret og præcist om komplekse emner inden for det naturvidenskabelige, det samfundsvidenskabelige og det humanistiske vidensområde.

Kommunikerer om et komplekst emne med en adækvat grad af syntaktisk kompleksitet og variation og med en høj grad af syntaktisk og morfologisk korrekthed. Fejl der forårsager misforståelser, forekommer ikke.,

Retskrivningen er overvejende korrekt.

Bedømmelseskriterier – Studieprøven, skriftlig fremstilling

KARAKTER	VEJLEDENDE BESKRIVELSE
12	<p>Gives for den fremragende præstation, der demonstrerer en særdeles god opfyldelse af de faglige mål.</p> <p><u>Pragmatisk færdighed:</u> Formidlingen af den vigtigste faktuelle information er hensigtsmæssig og præcis, og de problematikker, som informationen afspejler, fremgår tydeligt. Forklaringer og perspektiveringer er udfoldet, og indholdet fremstår klart og velbegrunderet. Der er taget klart stilling til udsagnet, og denne stillingtagen begrundes og nuanceres i en konsistent og særdeles udfoldet argumentation.</p> <p><u>Diskursiv færdighed:</u> Teksten hænger indholdsmæssigt særdeles godt sammen. Den er særdeles godt organiseret, og der er en hensigtsmæssig brug af mange præcise og forskellige sammenhængsmarkører, der understøtter formidlingen.</p> <p><u>Lingvistisk færdighed:</u> Der er en særdeles god syntaktisk kompleksitet og variation, dvs. mange varierende eksempler på sætninger med flere underordninger og komplekse syntagmer. Der benyttes et nuanceret ordvalg, og sproget understøtter i høj grad udfoldelsen af begrundelser, vurderinger og argumenter. Der forekommer kun få ortografiske eller grammatiske fejl, og disse virker ikke forstyrrende på læsningen.</p>

KARAKTER	VEJLEDENDE BESKRIVELSE
7	<p>Gives for den gode præstation, der demonstrerer en god opfyldelse af de faglige mål.</p> <p><u>Pragmatisk færdighed:</u> Formidlingen af den faktuelle information er overvejende hensigtsmæssig. Forklaringer og perspektiveringer præsenteres overskueligt og hensigtsmæssigt, men fremstår enkelte steder også ubegrundede. Der er taget stilling til udsagnet, og denne stillingtagen er begrundet med sammenhængende og overvejende klar argumentation.</p> <p><u>Diskursiv færdighed:</u> Teksten hænger indholdsmæssigt godt sammen. Den er overvejende godt organiseret, og der er overvejende en hensigtsmæssig brug af sammenhængsmarkører, der understøtter formidlingen. Brugen af organisatoriske figurer og sammenhængsmarkører er dog noget stereotyp, og der er fejl eller mangler, der i mindre grad kan forstyrre læsningen, men ikke hæmmer forståelsen.</p> <p><u>Lingvistisk færdighed:</u> Der er en god syntaktisk kompleksitet og nogen variation, dvs. eksempler på sætninger med flere underordninger og komplekse syntagmer. Der benyttes et ordvalg, der gør det muligt at skrive præcist om komplekse emner, dog med en vis stereotypi, og sproget understøtter udfoldelse af begrundelser, vurderinger og argumenter. Der forekommer ortografiske og grammatiske fejl, der i mindre grad generer læsningen, men ikke hæmmer forståeligheden.</p>

KARAKTER	VEJLEDENDE BESKRIVELSE
02	<p>Gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer en netop acceptabel grad af opfyldelse af de faglige mål.</p> <p><u>Pragmatisk færdighed:</u> De meget overordnede hovedtræk i den faktuelle information er formidlet, men flere signifikante forhold er ikke nævnt eller præciseret. Der er præsenteret både forklaringer og perspektiveringer, men disse er kun i mindre grad underbygget og præciseret med begrundelser og/eller eksempler, og kan derfor fremstå uklare. Der er taget stilling til udsagnet, og denne stillingtagen er understøttet af argumenter. Argumentationen som et hele er dog flere steder uklar og usammenhængende.</p> <p><u>Diskursiv færdighed:</u> Teksten fremstår kun i mindre grad sammenhængende indholdsmæssigt. Der er kun en mindre grad af organisering og hensigtsmæssig brug af sammenhængsmarkører, der kan understøtte formidlingen. Fejl og mangler i kohæsionen kan i nogen grad hæmme forståeligheden, men det er altid muligt at etablere en forståelse på baggrund af konteksten.</p> <p><u>Lingvistisk færdighed:</u> Der er typisk kun mindre syntaktisk kompleksitet og variation, dvs. få vellykkede eksempler på sætninger med flere underordninger og komplekse syntagmer. Der benyttes et ordvalg, der netop gør det muligt at skrive om komplekse emner, men ordvalget muliggør kun i mindre grad præciseringer og nuanceringer. Sproget understøtter kun i mindre grad udfoldelse af begrundelser, vurderinger og argumenter. Der forekommer ortografiske og grammatiske fejl, der kan hæmme forståeligheden, men det er altid muligt at etablere en forståelse på baggrund af konteksten.</p>

7-trins-skalaen

KARAKTER	BETEGNELSE	OPFYLDELSE AF FAGLIGE MÅL
12	Fremragende	Særdeles god
10	Fortrinlig	Meget god
7	God	God
4	Jævn	Nogenlunde
02	Tilstrækkelig	Netop acceptabel
00	Utilstrækkelig	Under niveau
- 3	Ringe	Under niveau

Overordnede retningslinjer for bedømmelse

Studieprøven er defineret som en prøve med et særligt formål, og adskiller sig på den måde fra PD-prøverne. Studieprøvens særlig formål er at teste kommunikative sprogkompetencer, der er relevante i forhold til videregående uddannelse.

Ved bedømmelse af Studieprøven er det vigtigt at adskille sproglige kompetencer og viden. Det skal i bedømmelsen ikke vægtes, hvor omfattende og kvalificeret en viden en prøvetager måtte have om det emne, som prøvegrundlaget tager udgangspunkt i. Det er alene afgørende om indholdet i besvarelsen er i overensstemmelse med den stillede opgave. Ved bedømmelse og fastsættelsen af en karakter er det den sproglige formidling, der skal fokuseres på. Det skal vurderes, hvor nuanceret og præcist komplekse forhold bliver udtrykt.

Studieprøvens skriftlige fremstilling er konstrueret så dens fire punkter tester sproghandlinger, der må anses for at være centrale i forbindelse med videregående uddannelse: Formidling af faktuel information, forklaringer, vurderinger, stillingtagen og argumentation. Hvert af prøvens fire punkter er fokuseret på én af sproghandlingerne, og adskiller sig på den måde fra mere autentiske genrer. Dette kan være en udfordring særligt for selvstuderende, der ikke er bekendt med og vant til prøvens opbygning fra undervisningen. Ved en atypisk besvarelse, der fx følger en anden disposition, skal det i bedømmelsen vægtes, om besvarelsen forholder sig til de punkter, der er opstillet i prøvegrundlaget, og demonstrerer beherskelse af de fornødne sproghandlinger. Ved en besvarelse, hvor fx pkt. 2 og 3 er skrevet sammen til ét sammenhængende afsnit, skal det altså konkret vurderes, om begge punkter er besvaret, eller om et af dem er ubesvaret.

Bedømmelse af prøven skal ske ud fra funktionelle kriterier. Det vurderes, i hvor høj grad der demonstreres en vellykket og hensigtsmæssig beherskelse af sproghandlingerne. Det er derfor særligt den pragmatiske færdighed, der vægtes i forbindelse med bedømmelsen. De diskursive og lingvistiske færdigheder vurderes i forhold til, i hvor høj grad de understøtter sproghandlingerne og dermed formidlingen. Med andre ord kan lingvistiske og diskursive kompetencer ikke i sig selv begrunde en karakter, men de spiller en afgørende rolle for den samlede kommunikative færdighed.

I pkt. 2-4 vurderes i hvor høj grad sproghandlingerne indeholder uddybning og nuancering og dermed udtrykker kompleksitet. En uddybning og nuancering af ét forhold vægtes altså mere end en oplistning af flere forhold, der ikke uddybes.

I det fjerde punkt skal der være taget klart stilling til udsagnet (delvist enig er også en klar tilkendegivelse), og synspunktet skal være underbygget af et eller flere argumenter. Der er ikke noget krav om, at prøvedeltageren giver eksempler eller forholder sig til mulige indvendinger, men det kendetegner typisk den særdeles gode besvarelse, at prøvedeltageren netop eksemplificerer og/eller forholder sig til mulige indvendinger.

Brug af bedømmerarket

Det anbefales, at du først foretager en umiddelbar bedømmelse med udgangspunkt i de overordnede bedømmelseskriterier. Dernæst kan du bruge bedømmerarket til at fokusere nøjere på de relevante delelementer af den kommunikative sprogfærdighed og på den baggrund understøtte eller justere din umiddelbare bedømmelse.

Din bedømmelse skal afspejle, i hvor høj grad du vurderer, at besvarelsen som et hele opfylder de faglige mål for prøven.

Pragmatisk færdighed (sproghandlingsfærdighed)	Top	Midt	Bund	Under niveau
Første del: Formidling af faktuel information				
Noter				
Andel del: Forklaring				
Noter				
Tredje del: Perspektivering/vurdering				
Noter				
Fjerde del: Stillingtagen og argumentation				
Noter				

Studieprøven

Diskursiv færdighed	Top	Midt	Bund	Under niveau
Organisering, kohærens og kohæsion				
Noter:				
Lingvistisk færdighed				
Ordvalg, syntaks, morfologi, retskrivning				
Noter:				

Samlet færdighed
Karakter:

Besvarelse til karakteren 12

Genmodificerede afgrøder og fødevaremangel

1 I de seneste årtier har produktionen af genmodificerede afgrøder på verdensplan oplevet en markant ud-
2 vikling. Ifølge faktainformationen fra Global Status of Commercialized Biotech, er den totale produktion af
3 genmodificerede afgrøder på verdensplan steget fra omkring 5 millioner hektarer i 1996 til ca. 190 millioner
4 hektarer i 2017. Det er dog også bemærkelsesværdig, at industrialiserede lande på et tidspunkt domine-
5 rede produktionen af genmodificerede afgrøder, men blev overhalet af udviklingslande i 2011.

6 Der kan være flere grunde til, at produktionen af genmodificerede afgrøder har udviklet sig, som faktainfor-
7 mationen viser. En mulig årsag til udviklingen i den totale produktion af genmodificerede afgrøder kunne
8 være, at verdens stigende befolkningstal har sat pres på landmændene verden over. Således må de finde
9 nødvendige alternativer, såsom genmodificering, til de helt naturlige afgrøder, der ikke kan konkurrere med
10 det stigende behov for fødevarer.

11 En årsag til den forskel i produktionsudviklingen af genmodificerede afgrøder mellem industrialiserede
12 lande og udviklingslande kunne være, at det simpelthen er både billigere, mere frugtbart og effektivt, at
13 dyrke genmodificerede afgrøder, der er i stand til, at vokse hurtigere, og som også er mindre følsomme
14 overfor ændringer i deres umiddelbare klima. Dette gør det nemmere at dyrke succesfulde afgrøder i de
15 mere ekstreme klimaer, hvilket mange udviklingslande har større behov for.

16 Der findes allerede flere løsninger på fødevaremanglen, som verden oplever i dag, men i min mening er der
17 kun få, som virkelig kan forbedre problemet i fremtiden. Jeg synes, for det første, at vi skal blive ved med at
18 forske inden for genmodificerede afgrøder, da det indtil videre har fungeret ekstraordinært. Derudover er
19 der flere fattigere samfund, der kun har muligheder for, at skaffe tilstrækkeligt nok mad på grund af de billi-
20 gere genmodificerede varer.

21 For det andet tror jeg også, at man vil opleve en forøget tendens for at folk spiser insekter. Deres nærings-
22 indhold per kilo er nærmest ufattelige store. Tillige med deres minimale behov for vand, mad og landareal
23 er de de mest perfekte fødevarer tilgængelige, såfremt man vænner sig til dem.

24 Der er nogen, der mener, at "Det er farligt at manipulere naturen. Genmodificering skal forbydes!" Det er
25 jeg uenig i af flere grunde. Først og fremmest mener jeg, at uden grundig forskning omkring skadevirknin-
26 gen af genmodificerede afgrøder såvel på kroppen som på klimaet, er det lidt naivt at forbyde det, idet det
27 indtil videre har hjulpet tusindevis af landmænd med at bekæmpe fødevaremanglen såvel lokalt som glo-
28 balt, uden alvorlige konsekvenser.

29 Endvidere mener jeg, at genmodificerede afgrøder også kan afhjælpe miljøproblemer. Afgrøder kan modifi-
30 ceres til, at være mindre sårbare for planteædende insekter og andre sygdomme, hvilket kan formindske
31 bruget af nogle tidligere nødvendige pesticider, der ofte trænger gennem ned i jorden og forgifter grund-
32 vandet samt andre vandkilder.

33 Der er nogen, der hævder, at genmodificerede afgrøder er for overdrevet dominerende til, at de kan vokse
34 ude i naturen, hvor der er meget konkurrence mellem planter. Men i min mening er det nemt at undgå,

Studieprøven

- 35 hvis man iværksætter strikse regler angående hvor og hvor ofte, der må plantes genmodificerede afgrøder,
36 da disse afgrøder rigtig nok kan sprede sig og ødelægge det lokale økosystem.
- 37 I det hele taget, mener jeg ikke, at det er farligt at manipulere naturen og i særdeleshed ikke, at genmo-
38 dificering skal forbydes. Genmodificering har hjulpet flere samfund på verdensplan både økonomisk og hel-
39 bredsmæssigt, hvilket det kan blive ved med at gøre uden alvorlige konsekvenser, så længe man iværksæt-
40 ter de rette tiltag.

Begrundet bedømmelse for karakteren 12

Den væsentligste information i faktainformationens diagram (at produktionen af genmodificerede afgrøder er steget, og at der nu produceres mere i u-lande) er formidlet hensigtsmæssigt og præcist.

For begge udviklingers vedkommende er angivet en mulig årsagssammenhæng (linje 7 og 11), og disse sammenhænge er formidlet hensigtsmæssigt, udfoldet og præcist. Hovedtrækkene i den faktuelle information bliver således forklaret og underbygget med udfoldede begrundelser og præciseringer, og disse fremstår klart, fx: "... afgrøder, der er i stand til, at vokse hurtigere, og som også er mindre følsomme overfor ændringer i deres umiddelbare klima." (linje 13-14)

Præsentationen af mulige løsninger på fødevarerkrise er formidlet hensigtsmæssigt og præcist. Vurderingerne er underbygget og præciseret med begrundelser, der fremstår klart. De enkelte ordvalgsfejl i afsnittet er ikke forstyrrende for læsningen. Der er taget klart stilling til udsagnet, og synspunktet er formidlet hensigtsmæssigt og præcist. Det er præciseret i to underpunkter (linje 25 og 29) og er underbygget med begrundelse. Endvidere foregriber og imødegår prøvedeltageren en mulig indvending (35-38).

Argumentationen er klar og underbygget. Nuancerne er formidlet præcist og fremgår klart, fx: "*Genmodificering har hjulpet flere samfund på verdensplan både økonomisk og helbredsmæssigt, hvilket det kan blive ved med at gøre uden alvorlige konsekvenser, så længe man iværksætter de rette tiltag.*" (linje 38-40). Teksten hænger indholdsmæssigt særdeles godt sammen.

Teksten er godt organiseret, og der er en hensigtsmæssig brug af mange præcise og forskellige sammenhængsmarkører (bl.a. *således, derudover, for det første/andet, først og fremmest, endvidere, i det hele taget*), der understøtter formidlingen, så indholdet fremstår klart.

Der er en særdeles god syntaktisk kompleksitet med variation, flere underordninger og komplekse syntagmer (fx linje 11-14). Der benyttes et meget nuanceret ordvalg, der i høj grad understøtter udfoldelsen af begrundelser, vurderinger og argumenter og gør det muligt for prøvedeltageren at skrive præcist om komplekse emner: Der forekommer enkelte ortografiske fejl og grammatiske fejl, men disse virker ikke forstyrrende på læsningen overhovedet. De enkelte få ordvalgsfejl i teksten (fx "*i min mening*" linje 17 "*kan forbedre problemet*" linje 18) virker heller ikke på nogen måde forstyrrende.

Besvarelse til karakteren 10

Nyhedsmedier

1 I dagens verden bliver man bombarderet med forskellige slags nyhedsmedier, som har varierende grader af
2 upålidelighed. Ud fra det første søjlediagram fremgår det, at 69% af befolkningen har tiltro til Tv-nyheder,
3 hvorimod mindre end 5% har tiltro til nyhederne på de sociale medier. Desuden stoler lidt under halvdelen
4 af befolkningen på papiraviser og online nyhedssider. Det andet søjlediagram viser, at hver aldersgruppe
5 gør brug af en forskellige blanding af nyhedsmedier. Hos de 16-24 årige læser ca. 63% nyheder på de soci-
6 ale medier, mens ca. 85% af de 55-64 årige ser nyhederne på fjernsynet.

7 Der kan være adskillige årsager til, at folk stoler mest på visse typer medier, og at der er en forskel i forbru-
8 get mellem aldersgrupperne. En begrundelse til, at befolkningen har mest tillid til Tv-nyheder kunne være,
9 at Danmark har et nationalt nyhedsmedie, navnlig DR, som udsender deres programmer på fjernsynet. DR
10 og andre danske nyhedsbureauer ansætter nemlig uddannede journalister, som faktisk tjekker og rapporterer
11 virkelige begivenheder. Derfor kan danskerne stole på, at majoriteten af Tv-nyhederne er vederhæftig. En
12 forklaring på, hvorfor aldersgrupperne forbruger forskelligartede slags medier kan være, at de er vokset op
13 i uens tider med forskellige teknologier. Eksempelvis fandtes de sociale medier ikke for 20 år siden, så de
14 ældre voksne er mindre komfortable med nyhederne derfra.

15 Der er for det meste negative konsekvenser af, at de sociale medier hyppigt bliver brugt som nyhedskilder.
16 En følge heraf kan være, at tusindvis af mennesker bliver misinformerede, fordi mange af skribenterne på
17 sociale medier er amatører, som mangler et fagligt grundlag. Der er nemlig ingen forudsætning for, at man
18 kan skrive og distribuere artikler på Facebook. Nogen som helst kan gøre det, og hvis man er strategisk, kan
19 man nå ud til et bredt publikum helt gratis takket være markedsføringsalgoritmerne. Et nuværende eksem-
20 pel på dette er antivaccinations-bevægelsen, som tiltrækker skarer af tilhængere, selvom de videnskabelige
21 beviser på deres påstande er ringe. En anden virkning af de voksende forbrug af sociale medier som ny-
22 hedskilde kunne være, at uafhængige nyhedsbureauer mister støtte, og dermed deres indflydelse som den
23 fjerde kontrollerende statsmagt.

24 Jeg er uenig i udsagnet, "de traditionelle nyhedsmedier har ingen fremtid." For det første mener jeg, at
25 selvom yngre generationer læser flere nyheder på sociale medier, betyder det ikke, at de altid tror på, hvad
26 de læser dér. En del unge voksne, der har en videregående uddannelse, kan nemlig skelne mellem trovær-
27 dige og upålidelige kilder. Hvis man gerne vil blive ordentligt informeret, vender man sig mod de traditio-
28 nelle nyhedsmedier, som man stadig værdsætter. For det andet, tror jeg, at samfundet bliver nødt til at be-
29 vare de traditionelle medier for demokratiets skyld. Den tydelige og vederhæftige formidling af aktuelle
30 problemstillinger, hvilket traditionelle nyhedsmedier udsender, er afgørende for tillidsforholdet mellem re-
31 geringen og befolkningen, samt valgsikkerheden. Heldigvis er der stadig mange, der sætter pris på de tradi-
32 tionelle medier, samt anerkender deres vigtige rolle i demokrati. For at opsummere er der intet bilæg, at
33 journalistik er død, selvom måden hvorpå nyheder formidles skal ændre sig med tiderne.

Begrundet bedømmelse for karakteren 10

Formidlingen af den vigtigste faktuelle information er overvejende hensigtsmæssig og præcis. De problematikker, som informationen afspejler, fremgår tydeligt og er overvejende formidlet med præcis, varieret og fleksibel sprogbrug (linje 1- 5). Dog fremgår det ikke helt klart, hvad der sammenlignes i linje 5-7: *"Hos de 16-24 årige læser ca. 63% nyheder på de sociale medier, mens ca. 85% af de 55-64 årige ser nyhederne på fjernsynet."* Her er det ikke ekspliciteret, at prøvedeltageren sammenligner den type nyhedsmedier, de enkelte aldersgrupper benytter sig mest af.

Mulige årsagssammenhænge er overvejende formidlet hensigtsmæssigt. En stereotyp opstilling af forklaringsmuligheder præger dog i mindre grad formidlingen negativt. Prøvedeltageren varsler flere forklaringsmuligheder for forskellene i faktainformationens to diagrammer *"Der kan vær adskillige årsager til..."* (linje 7), men angiver kun en for hver. Der er mindre præcise formuleringer i årsagsforklaringerne, men de overordnede pointer er uddybet og fremstår klart.

Perspektivering og vurderinger er i høj grad underbygget og præciseret med begrundelse og eksempler, og er overvejende formidlet med præcis, varieret og fleksibel sprogbrug: *"En følge heraf kan være, at tusindvis af mennesker bliver misinformerede, fordi mange af skribenterne på sociale medier er amatører, som mangler et fagligt grundlag."* (linje 16-17). Der ses dog også enkelt eksempler på mindre præcise formuleringer: fx: *"Der er for det meste"* (linje 15) og *"der er nemlig ingen forudsætning for"* (linje 17).

Der er taget stilling til udsagnet. Synspunktet er formidlet hensigtsmæssigt og præcist. Synspunktet er præciseret i underpunkter (linje 29 og 33), argumentationen er klar og underbygget med udførlige begrundelser og afsluttes med en præcis konklusion. Der ses dog også eksempler på mindre præcise formuleringer, fx i linje 30: *"... er afgørende for tillidsforholdet mellem regeringen og befolkningen, samt valgsikkerheden."*

Teksten er særdeles godt organiseret (se fx linje 29-39), og der er overvejende en hensigtsmæssig brug af mange forskellige sammenhængsmarkører, der understøtter formidlingen, så indholdet fremstår klart.

Der er en særdeles god syntaktisk kompleksitet og variation gennem hele besvarelsen. Prøvedeltageren benytter et nuanceret ordvalg med en del lavfrekvente ord eller udtryk, der gør det muligt at skrive præcist om komplekse emner fx: *"bombarderet med forskellige slags nyhedsmedier"* (linje 1) *"varierende grader af upålidelighed"* (linje1-2) *"majoriteten af Tv-nyhederne er vederhæftig"* (linje 11). Sproget understøtter i høj grad udfoldelsen af begrundelser, vurderinger og argumenter. Der forekommer kun få ortografiske eller grammatiske fejl, og disse virker ikke forstyrrende på læsningen.

Besvarelse til karakteren 7

Forbrug

1 Det første diagram viser hvordan danskernes privatforbrug har udviklet sig mellem 1966 og 2014. Man kan
2 se en klar stigning i forbruget: det er nemlig steget fra omkring 80000 kroner til 150000 kroner, som bety-
3 der, at privatforbrug var næsten to gange så stor i 2014, som i 1966. Den anden diagram viser, hvordan
4 danskernes privatforbrug var fordelt i forskellige udgiftskategorier i 1955 og 2015. Diagrammet viser, at der
5 er nogle udgifter, hvis andel i forbruget er steget mellem 1955 og 2015, som for eksempel boligomkostning-
6 ger - en stigning på 15 procentpoint, eller transport og kommunikation – omkring 9 procentpoint. Men det
7 samme tid er andelen af udgifter på blandt andet mad og tøj faldet, med henholdsvis ca. 20 og 10 procent-
8 point.

9 En af årsagerne til, at danskernes forbrugsvaner har udviklet sig på den måde kunne være, at danskerne har
10 flere penge mellem hænderne: og det har ført til, at nødvendigheder, som mad og tøj udgør nu ikke en så
11 stor del af en persons budget, som før. Samtidig er der sket en væsentlig stigning i prisen af boliger, husle-
12 jen og andre udgifter, som varme eller el. Den stigning var større, end stigningen i indkomsten, og det har
13 ført til, at danskerne i dag bruger en større andel af deres indkomst på boligrelaterede omkostninger, end
14 tilbage i halvtredserne.

15 Forbrug er godt for økonomien: jo flere penge man bruger, jo større bliver BNP-en, og den kan også vokse
16 hurtigere, hvis privatforbrug stiger. Derfor bidrager det stigende privatforbrug på globalt plan til, at landene
17 bliver rigere og der bliver skabt flere jobs. Men på den anden side skal man tænke på de ikke-finansielle
18 omkostninger af vores enorme forbrug: der blev aldrig nogensinde produceret så meget mad og tøj som i
19 dag, og en betydelig andel af de produkter bliver smidt væk: såvel mad som tøj, mens der stadig er millio-
20 ner af mennesker, som sulter. Derudover belaster den overproduktion miljøet, og er delvis ansvarlig for de
21 globale klimaændringer.

22 Jeg er enig i udsagnet, at befolkningerne i de udviklede lande er blevet for rige. Forbruget i f.x. Danmark er
23 nu simpelthen så stor og uansvarlig, at det kan ikke kaldes normalt mere. Forbruget er blevet en slags "l'art
24 pour l'art" ("kunst for kunstens skyld"- i den situation forbrug for forbrugets skyld), derfor er men nødt til at
25 indse, at noget skal ændres. Problemet er, at mange mennesker i udviklede lande er slet ikke klare over,
26 hvor godt de har det, og hvor rig de er: de vil gerne købe endnu mere og bliver aldrig tilfredse med, hvad de
27 har. På det længere sigt er det her overforbrug ikke bæredygtig. Eventuelt bliver man nødt til at stoppe stig-
28 ningen af privatforbrug til at sikre en fremtid, hvor Jordens ressourcer bliver brugt på en bæredygtig og an-
29 svarlig måde.

Begrundet bedømmelse for karakteren 7

Formidlingen af den vigtigste faktuelle information er overvejende hensigtsmæssig. Der er gjort klart rede for den generelle stigning i forbrug (diagram 1). Under beskrivelsen af udviklingen i danskernes forbrugsmønstre (diagram 2), er det klart, hvilke poster der er hhv. steget og faldet, men uklart, hvor meget de hver især fylder i det samlede billede.

Mulige årsagssammenhænge er overvejende formidlet hensigtsmæssigt. Det anføres, at danskerne har fået flere penge mellem hænderne (linje 11), men dette begrundes eller forklares ikke yderligere. Den forbedrede økonomi/udviklingen i indkomst sættes dog forklarende i relation til udviklingen i nogle af udgiftsposterne (mad og tøj (linje 10), boligeudgifter linje (12-14)). Punktet er besvaret og indholdet fremstår klart, men er kun i nogen grad udfoldet.

Der formidles to relevante perspektiver på udviklingen, et positivt (Forbrug er godt for økonomien (linje 15) og et negativt (overproduktion, linje 18), og begge perspektiver bliver uddybet: *"jo flere penge man bruger, jo større bliver BNP-en.. og "Derudover belaster den produktion miljøet..."* (linje 20). Dog er det uklart, hvad sammenhængen er mellem overproduktion og det, at der er millioner, der sulter (linje 18-20).

Der er taget klart stilling til udsagnet og prøvedeltageren uddyber og begrundes sit synspunkt med, at det overforbrug, som rigdommen fører med sig, ikke er bæredygtigt (linje 25-29). En del af argumentationen er dog formidlet mindre præcist: (fx *"Forbruget er blevet en slags "l'art pour l'art" (...) i den situation forbrug for forbrugets skyld, 23-24*). Det er hverken eksemplificeret eller præciseret, hvad dette vil sige.

Teksten er indholdsmæssigt sammenhængende og godt organiseret med en overvejende sikker brug af forskellige kohæssionsmarkører, fx i *Samtidig er der sket* (linje 12), *Derfor bidrager det stigende privatforbrug* (linje 18), *Men på den anden side* (linje 19) mfl.).

Der er god syntaktisk kompleksitet med mange underordninger og komplekse syntagmer (fx *de ikke-finansielle omkostninger af vores enorme forbrug* (linje 20)). Prøvedeltageren gør brug af et ordvalg, der understøtter udfoldelsen af begrundelser, vurderinger og argumenter og gør det muligt at skrive overvejende præcist om emnet. Der forekommer flere ortografiske fejl grammatiske fejl (fx tempus fejl i linje 9 *"har flere"* og 18 *"der blev aldrig"*) men de hæmmer ikke forståeligheden. Desuden behersker prøvedeltageren flere retoriske figurer (fx *jo flere penge man bruger, jo større bliver BNP-en* (linje 17), såvel *mad som tøj* (linje 21) og *bruger dem adækvat*.

Besvarelse til karakteren 4

Forbrug

1 Det fremgår af statistikkerne fra Dansk Erhverv, at danskernes privatforbrug pr. person er steget markant
2 gennem fem årtier. På trods af små kortvarige nedgange og stagnationer - eksempelvis omkring 1979,
3 1986, 2000 og sidst efter 2008 - er privatforbruget pr. person øget fra ca. 76.000 kr. i 1966 til 150.000 kr. i
4 2014, dvs. mere end fordoblet. Mellem 1955 og 2015 er i øvrigt sket en forandring i danskernes forbrugs-
5 mønstre. Mens der ikke er væsentlige forskelle i forbruget i kategorier som "boligudstyr" og "fritid, under-
6 holdning og rejser", er forbruget af mad- og drikkevarer mere end halveret, og vi har en fordobling i forbrug
7 indenfor "bolig inkl. lys og varme" og "transport og kommunikation".

8 Det betyder at danskerne forbruger mere og anderledes. Og årsagerne kan være adskillige. Globaliseringen
9 og danskernes øgede velstand har dog haft en stor rolle i spillet. Med en højere indkomst er de primære
10 behov som fødevarer og påklædning ikke ændret sig i betydelig grad. Til gengæld er med teknologi- og kom-
11 munikationsudvikling blevet skabt nye behov, og konsekvensen er en højere efterspørgsel af energi. De nye
12 kommunikationsmidler tilsamlende kræver store mængder af strømforsyning, som reflekteres i højere ener-
13 giforbrug. Derudover er takket være en bedre effektivitet i selve kommunikation været muligt at udvide ens
14 netværk udenfor det område, man bo i, hvilket kan forklare en højere benyttelse af personlig transport.

15 Sådan en stigning af privatforbrug afspejler sig derfor i en stor udnyttelse af energiresurser. Og da olien sta-
16 digvæk er den primære energikilde i verden, er konsekvenserne efter min mening afskrækkende. En sti-
17 gende olieefterspørgsel fører til konflikter på globalt plan og krænkelser af de fattige dele af verdensbefolk-
18 ning. Endvidere foregår konflikterne ikke kun omkring kontrol af kulkilderne. Kampen for magten udspiller
19 sig også omkring kilder til særlige materialer, som især benyttes i fremstilling af teknologiske apparater.

20 Der står ikke en beroligende scenario oven for os, men det er bagsiden af medaljen af den økonomiske
21 vækst i de udviklede lande. I de så at sige vestlige lande er vi simpelthen gået for langt med udvikling uden
22 at tage hensyn for de tilgængelige naturressurser. Befolkningen i disse dele af verden er nu vokset op i en
23 relativ rigdom, som gør, at det nu er blevet utrolig vanskeligt at tage et par skridt tilbage og leve i overens-
24 stemmelse med naturen. Deres livsstil er nemlig grundlagt i overflødig forbrug, og de kender ikke andre
25 måder at leve på. Det kræver derfor en stor indsats fra lokale og globale institutioner for at skifte retning og
26 få folk at ændre deres vaner og tilpasse dem med jordens naturressurser.

Begrundet bedømmelse for karakteren 4

Oplysningerne i faktainformationen er kun i mindre grad formidlet hensigtsmæssigt. Hovedtrækkene i det første diagram formidles hensigtsmæssigt, men det fremgår ikke, at faktainformationen indeholder to forskellige diagrammer, hvoraf det ene viser en udvikling i kroner og det andet udviklingen af en procentvis fordeling. Den manglende præcisering betyder, at den sidste del af punktet kan synes at stå i modstrid med den første del. Fx står der i linje 6, at forbruget af mad og drikkevarer er mere end halveret i perioden. Det er her ikke præciseret, at det er den procentvise andel af det samlede forbrug, der er tale om.

De mulige årsagssammenhænge er i nogen grad formidlet hensigtsmæssigt. Såvel stigningen i privatforbruget som ændringen i forbrugsmønstret er forsøgt forklaret, dog uden at berøre den markante udvikling mht. boligudgifter. Afsnittet er præget af manglende sproglig præcision (linje 9-10) og prægnans (linje 11-14). I sætningen "*med en højere indkomst har de primære behov som fødevarer og påklædning ikke ændret sig i betydelig grad*" (linje 9-10) kommer det uændrede behov for fødevarer upræcist til at stå som en konsekvens af den højere indkomst.

Vurderingen af, hvilke konsekvenser det stigende privatforbrug kan have, er i nogen grad formidlet hensigtsmæssigt. Det fremgår klart, at udviklingen på globalt plan kan føre til en kamp om energiresurser og heraf følgende uro og konflikter. Denne sammenhæng er dog hverken uddybet eller præciseret. Det er heller ikke præciseret, hvorfor udviklingen kan føre til en krænkelse (linje 17) af den fattige del af verdensbefolkningen, eller hvad denne krænkelse består i.

Der er kun indirekte taget stilling til udsagnet, men der argumenteres med udsagnet som en forudsætning og konkluderes med det synspunkt, at det kræver en stor indsats at få folk til at skifte vaner og forbrug. Der argumenteres for, hvorfor dette skifte er nødvendigt. Argumentationen er konsistent og overvejende klar.

Teksten hænger indholdsmæssigt sammen, og er overvejende hensigtsmæssigt organiseret. Der er overvejende en hensigtsmæssig brug af forskellige sammenhængsmarkører, der understøtter formidlingen, men enkelte steder, særligt i besvarelsen af det andet punkt, også en upræcis brug af dem, der kan bevirke at noget af indholdet fremstår uklart, fx "*Med en højere indkomst er ... Tilgængæld er med teknologi...*" (linje 9-10) og "*Derudover er ... været muligt*" (linje 13). Det er dog altid muligt at etablere en forståelse på baggrund af konteksten.

Der er en nogenlunde syntaktisk kompleksitet og flere eksempler på komplekse syntagmer (se fx linje 5-7). Der benyttes et ordvalg, der gør det muligt at skrive nogenlunde udfoldet om komplekse emner, dog er teksten flere steder præget af en mangel på sproglig præcision og prægnans, der forstyrrer læsningen - særligt ved udfoldelsen af årsagssammenhænge i andet afsnit. Der er enkelte ortografiske og grammatiske fejl. Disse kan i mindre grad genere læsningen, men hæmmer ikke forståeligheden.

Besvarelse til karakteren 02

Genmodificerede afgrøder og fødevaremangel

1 Fødevaremangel har altid udgjort en af de største udfordringer, som menneskeheden har haft, har, og som
2 kan blive mere omsiggribende samtidig med tiltagende klimaforandringer og befolkningstilvækst. Af fakta-
3 informationen fremgår det, at produktionen af genmodificerede afgrøder på verdensplan er steget fra ca 5
4 millioner hektar i 1996 til ca. 185 millioner hektar i 2017.

5 I perioden 1996 – 2010 er der industrialiserede lande, der dyrker flere millioner hektar med genmodifice-
6 rede afgrøder i forhold til udviklingslandene, hvorefter vender tendencen og startende med 2012 er udvik-
7 lingslandene, der har en lidt større produktion af genmodificerede afgrøder frem til 2017 på ca 90 millioner
8 hektar i alt, mens industrialiserede lande lander på ca 85 millioner.

9 En af årsagerne til den udvikling som faktainformationen viser kan være, at i takt med befolkning global un-
10 dergik større tilvækst, blev der behov for at finde på nogle løsninger, som kunne dække de store efter-
11 spørgsler på fødevarer. Derfor var det tiltrængt, at udvikle nogle arter, der gav mere udbytte i forhold til al-
12 mindelige arter.

13 En anden årsag kan skyldes klimaforandringerne som i takt med at tiden gik blev mere tiltagende, mere om-
14 fattende og ikke mindst som truer mere og mere fødevareproduktionen. Folk var derfor nødt til at skabe
15 modstandsdygtige planter, der på trods frost, oversvømmelse eller tørke var udbytterige. Således kunne
16 man i det mindste i industrialiserede og udviklingslandene imødekomme den stigende efterspørgsel efter
17 fødevarer. De mest fattige lande lider stadigvæk under hungersnød.

18 Jeg mener, at vi i fremtiden vil se forskellige løsninger på fødevaremanglen. Jeg anslår, at en af de mest ud-
19 bredt løsninger for grøntsager i fremtiden vil bestå i dyrkning i vand. Det vil sige, at man vil anvende vand,
20 selvfølgelig under kontrolerede forhold, hvor der vil dyrkes adskillige arter grøntsager (flere arter salat, kry-
21 derier og med mere). Dette vil nemlig ikke alene løse mangel på fødevarer, men vil ovenikøbet skåne
22 mange skove fra at blive afskovet, da vand erstatter jorden. Hvad kødproduktion angår, mener jeg, at kun-
23 stigt kød vil være en af de mest udbredte løsninger i fremtiden. Det vil sige, at der ikke længere vil være dy-
24 ere, der producerer kødet, men det vil netop blive fremstillet i laboratorium under sterile forhold og hvor
25 cellerne udvikling uafbrudt følges, så der ikke vil være nogle sundhedsmæssige risici forbundet med dette.
26 Desuden vil ikke længere være behov for at avle så stort antal dyr, udlede så meget CO2 eller mishandle
27 dyrerne som i dag.

28 Jeg er uenig i udsagnet "Det er farligt at manipulere naturen. Genmodificering skal forbydes!" Jeg er med
29 på, at genmodificering ikke udgør det mest sundeste produktion af fødevarer, men når vi er blevet så
30 mange milliarder mennesker på kloden, er nødvendigt for at vores fødevarerbehov kunne dækkes.

31 Jeg kan godt se meningen i, at det er farligt at manipulere naturen, da alt det vi foretager os, som skader na-
32 turen, vil i sidste ende gå ud over os selv, men indtil vi har fundet på nogle bedre løsninger, hvordan vi kan
33 anskaffe os alt, hvad naturen giver os, er uundgåeligt at lade være med at manipulere naturen, hvis vi skal
34 sikre vores fødevarerbehov og dermed vores overlevelse. Vi er tvungne til at indtage genmodificerede føde-
35 varer, selvom vi er bevidst af, at de skader vores sundhed, da mad udgør vores overlevelsesgrundlag. Der-
36 for må vi gå ind for genmodificering indtil andre metoder, hvordan vi skaffer vores mad, er i brug.

Begrundet bedømmelse for karakteren 02

Diagrammet i faktainformationen er beskrevet, så både den generelle udvikling i produktionen af genmodificerede fødevarer og det afgørende vendepunkt i denne udvikling fremgår. Upræcise formuleringer gør dog, at beskrivelsen ikke fremstår helt klar, fx "*...startende med 2010 er udviklingslandene, der har en lidt større produktion af genmodificerede afgrøder frem til 2017 på ca 90 millioner hektar i alt, mens industrialiserede lande lander på ca 85 millioner*" (linje 6-8). Besvarelsen af punktet indledes desuden med en uhenigtsmæssig parafrase over manchetten, der ikke forbindes meningsfuldt med det efterfølgende (linje 1-2).

Mulige årsagssammenhænge er kun i mindre grad hensigtsmæssigt formuleret. Stigningen i produktionen af genmodificerede afgrøder på verdensplan er forklaret, mens det forhold, at u-landenes produktion af genmodificerede afgrøder siden 2010 har overgået i-landenes, gives der ingen hensigtsmæssigt formuleret forklaring på. Her fremstår årsagssammenhængen uklar, idet der refereres til i- og u-lande samt *de mest fattige lande* (linje 17), men det er uklart, hvad referencen skal forklare, og den hæmmer derfor forståeligheden: "*Således kunne man i det mindste i industrialiserede lande og udviklingslandene imødekomme den stigende efterspørgsel efter fødevarer. De mest fattige lande lider stadigvæk under hungersnød*" (linje 15-17).

Vurderingen af mulige løsninger på fødevaremanglen er kun i mindre grad formidlet hensigtsmæssigt. Dyrkning af grøntsager i vand samt produktion af kød i laboratorier anføres som løsninger på fødevaremanglen (linje 18-19 og 22-23), men det præciseres ikke, hvordan eller hvorfor disse produktionsformer vil betyde en øget samlet produktion. Der fremføres en række fordele ved produktionsformerne (linje 21-22 og 26-27), men det fremgår ikke, hvordan de disse kan bidrage til at løse fødevarekrisen.

Der er taget stilling til den del af udsagnet, der handler om faren ved at manipulere naturen, mens der ikke udtrykkes en klar holdning til, om genmodificering skal forbydes. Synspunktet er kun i mindre grad formidlet hensigtsmæssigt. Det er underbygget af begrundelser, der dog flere steder fremstår noget uklare (fx i linje 31-34) og redundante. Argumentationen er i overensstemmelse med synspunktet, men den indeholder kun én pointe, der gentages flere gange og ikke uddybes: at genmanipulerede fødevarer er nødvendige for at dække fødevarebehovet (linje 30, 34 og 36).

Der anvendes flere hensigtsmæssige sammenhængsmarkører, men teksten fremstår alligevel kun i mindre grad indholdsmæssigt sammenhængende. Manglende præcisering eller eksplicitering af den indholdsmæssige forbindelse gør flere steder teksten mindre klar (fx linje 1-4 og 18-27).

Der er en niveausvarende syntaktisk kompleksitet, og prøvedeltageren benytter et ordvalg, der gør det muligt at skrive om komplekse emner. Der er dog en udbredt mangel på sproglig prægnans, og upræcist ordvalg hæmmer flere steder forståeligheden. Der er syntaktiske, morfologiske og ortografiske fejl, der generer læsningen, (fx linje 23-27), men det er altid muligt at etablere en forståelse på baggrund af konteksten.

Besvarelse til karakteren 00

Forbrug

1 Forbrugsfakta viser danskernes privatforbrug pr. person fra 1955 til 2015. Ud fra grafik kan vi konkludere, at
2 privat forbrug stiger hver år. Det højeste forbrug var ca. 155.000 kroner i 2007, og det laveste forbrug var
3 ca. 77000 kroner i 1966. På den ene år stiger forbrug på den anden falder det lidt, men i gennemsnit have
4 fakta stigende karakter.

5 En af de årsager kan der være økonomiske vækst. Dansk økonomi udvikler sig siden 1966. Der er mere ar-
6 bejdspladser til folk, samarbejder er blevet bedre med andre lande! Hvis man vil få mere, så skal man bruge
7 mere også. Andet årsager kan der være udviklingen i samfundet. Der er en mening at man altid vil have
8 mere end man have det nu. Næsten hver dag præsenterer ingeniører ny teknologier som fornærmer og for-
9 bedrer vores livet, men det koster lidt for meget. Vi betale for alt, som vil vi have i vores liv. Med samfun-
10 dets udvikling stiger privatsforbrug. Folk vil køre luksus biler, have dyrt tøj, smykker. De vil hygge sig i kom-
11 fortabler og nye huse. Hvis man ønske det, så skal man betaler.

12 Faktainformationen viser, at i de år, da der var økonomiske kriser, danskernes privatforbrug falder ned. For
13 eksempel i 2008 rammede krisen Danmark.

14 Jeg synes, at et stigende privat forbrug kan have tydeligt betydning på globalt plan. Hvis privatforbrug sti-
15 ger, så der skal produceres mere varer til det. Som resultat skal producent bruge jo mere ressourcer. Til
16 fremstilling af fødevarer, skal producenterne have mere og mere havets og jords ressourcerne etc. Men der
17 er et problem. Vi producerer flere, end vi kan bruge det. Som konsekvens har vi store problemer med
18 verdens miljø. Først skyder vi levende organismer for at producere folkets velfærd. Bagefter skyder vi vo-
19 res økologi, når smidder ud dette affald, som var ikke brugt. Der er virkelig fint at Danmark have mange
20 projekter til bekæmpelser mod affald. Have en kraftigt politik for samarbejde med miljøministeriet men i
21 gennemsnit der er ikke så godt situation med økologi i hele verden.

22 Udsagnet "Befolkningerne i de udviklede lande er simpelthen blevet for rige!" er korrekt. Hvis vi kigger på
23 udviklede lander, kan vi se, at folk er rige. Det er sket, fordi de har arbejdspladser. Hvis der er nok arbejds-
24 pladser, så betyder det, at økonomi fungerer perfekt. Man kan blive rig, hvis man har mulighed for at tjene
25 penge. Rigtig godt påvirkning til det have regering. De kæmper med korruption. De giver muligheder for
26 små samt stor firmaer driver sine virksomheder uden serlig problemer. Stor respekt til dette regeringer.

Begrundet bedømmelse for karakteren 00

Punktet med formidling af faktuel information er mangelfuldt besvaret. Der er ikke gjort rede for søjlediagrammet i faktainformationen (ændring i forbrugsmønstre), men kun for kurvedigrammet (udvikling i forbrug). I redegørelsen for udviklingen i forbruget demonstreres der endvidere ikke en beherskelse af den påkrævede sproghandling. Redegørelsen er formuleret, så den modsiger sig selv, da der først (linje 2) står, at privatforbruget stiger hvert år, og der afslutningsvist (linje 3-4) står, at det stiger det ene år og falder lidt det andet.

Punktet med forklaringer på den faktuelle information er ligeledes mangelfuldt besvaret, og den påkrævede sproghandling beherskes ikke i tilstrækkelig grad. I tråd med den mangelfulde besvarelse af opgavens første punkt, bliver der heller ikke årsagsforklaret i forhold til den relative ændring mellem de forskellige udgiftsposter. Der markeres desuden to årsagsforklaringer ("*En af de årsager*" linje 5, "*Andet årsager*" linje 7), men indholdsmæssigt er det svært at skelne dem fra hinanden. I linje 8 er der kommunikationssammenbrud: "*Næsten hver dag præsenterer ingeniører ny teknologi som fornærmer og forbedrer vores liv, men det koster lidt for meget*".

Der præsenteres to ulemper ved et stigende privatforbrug (øget ressourceforbrug samt miljøproblemer pga. øget affaldsmængde). Perspektivering er dog meget uklar og upræcis, og selv på baggrund af teksten er det svært at etablere en forståelse af den sidste del af punktet: "*Bagefter skyder vi vores økologi*" (linje 18), "*Der er virkelig fint at Danmark have mange projekter til bekæmpelser mod affald. Have en kraftigt politik for samarbejde med miljøministeriet men igennemsnit der er ikke så godt situation med økologi i hele verden.*" (linje 19-21).

Punktet med stillingtagen og argumentation er ikke besvaret tilfredsstillende, da prøvedeltageren formentlig har misforstået udsagnet "*for rige*" og i stedet skriver om, hvordan de udviklede lande i det hele taget er blevet rige. Prøvedeltageren tager stilling til udsagnet, som det er forstået, men behersker ikke den påkrævede sproghandling i tilstrækkelig grad. Argumentationen er usammenhængende og tautologisk: "*Hvis vi kigger på udviklede lande, kan vi se, at folk er rige. Det er sket, fordi de har arbejdspladser. Hvis der er nok arbejdspladser, så betyder det, at økonomi fungerer perfekt.*" (linje 22-24). "*Man kan blive rig, hvis man har mulighed for at tjene penge.*" (linje 30-31). Den fremstår desuden klar og upræcis: "*Rigtig godt påvirkning til det have regering*" (linje 25).

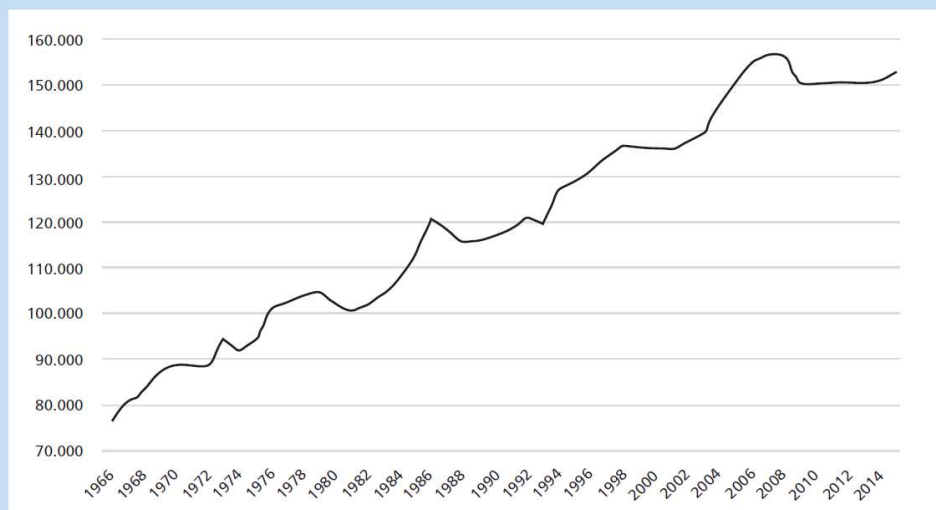
Fejl og mangler i kohæasionsmarkører og de mange lingvistiske fejl hæmmer flere steder forståelsen betydeligt. Der er flere egentlige kommunikationssammenbrud fx linje 8-9, 18-19 og 19-21.

Prøvegrundlag 1: Forbrug

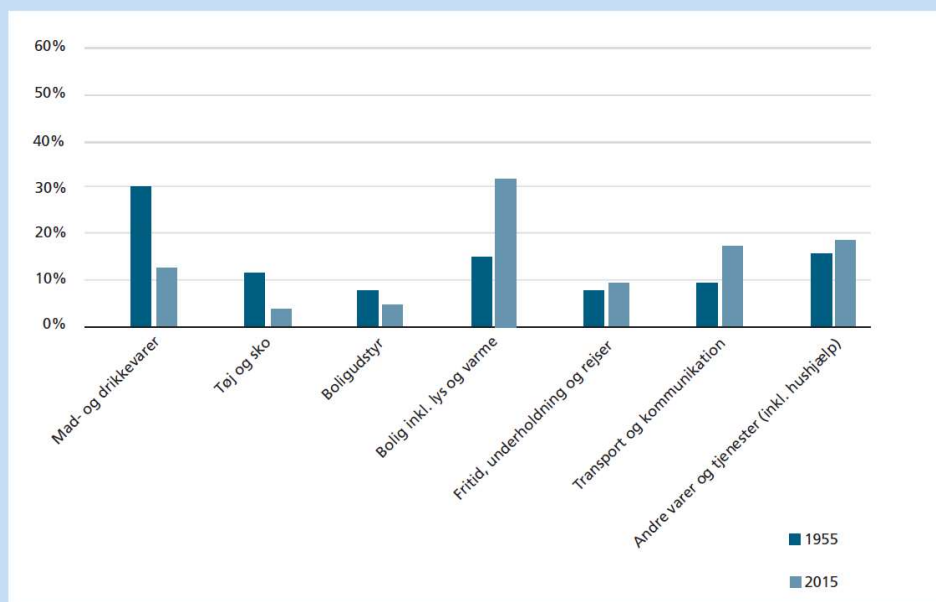
Forbrug

Fakta

Udvikling i danskernes privatforbrug pr. person 1966 – 2015 (målt i faste 2010-kroner)

Danskernes privatforbrug i 1955 og 2015

Kilde: Dansk Erhverv

Politikere og økonomer taler ofte om, at et stigende privatforbrug er godt for den økonomiske vækst og udviklingen i samfundet. Andre, fx miljøforkæmpere, er mere skeptiske og advarer om, at det kan have mange og vidtrækkende konsekvenser, hvis vi bliver ved at forbruge, som vi gør.

Opgave

- Gør ud fra faktainformationen kort rede for væsentlige træk i udviklingen i danskernes forbrug fra 1966 til 2015, samt for væsentlige ændringer i danskernes forbrugsmønster fra 1955 til 2015.
- Hvilke årsager kan der være til den udvikling, som faktainformationen viser?
- Hvilken betydning vurderer du, at et stigende privatforbrug på globalt plan kan have?
- Tag stilling til udsagnet: ”Befolkningerne i de udviklede lande er simpelthen blevet for rige!” (Besvarelsen af dette punkt skal udgøre mindst 25 % af den samlede besvarelse).

Du skal skrive minimum 400 ord.

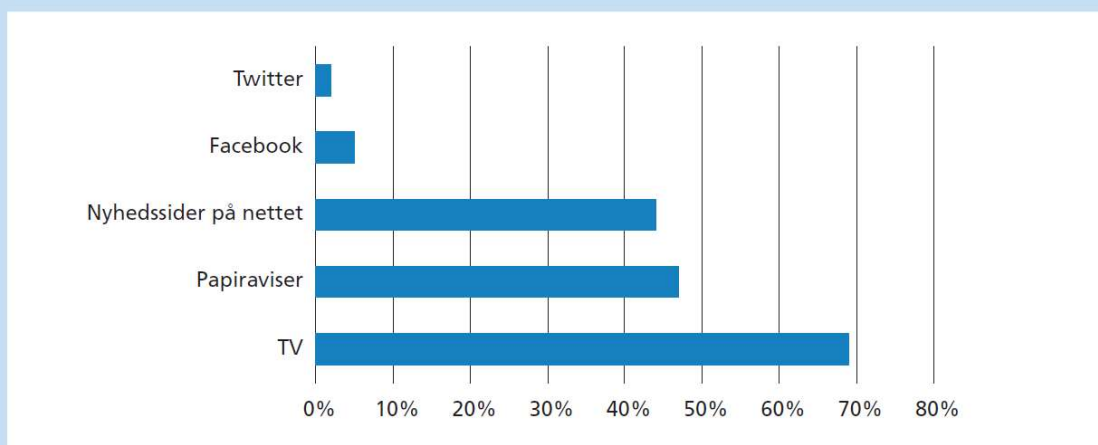

Prøvegrundlag 2: Nyheder og nyhedskilder

Nyheder og nyhedskilder

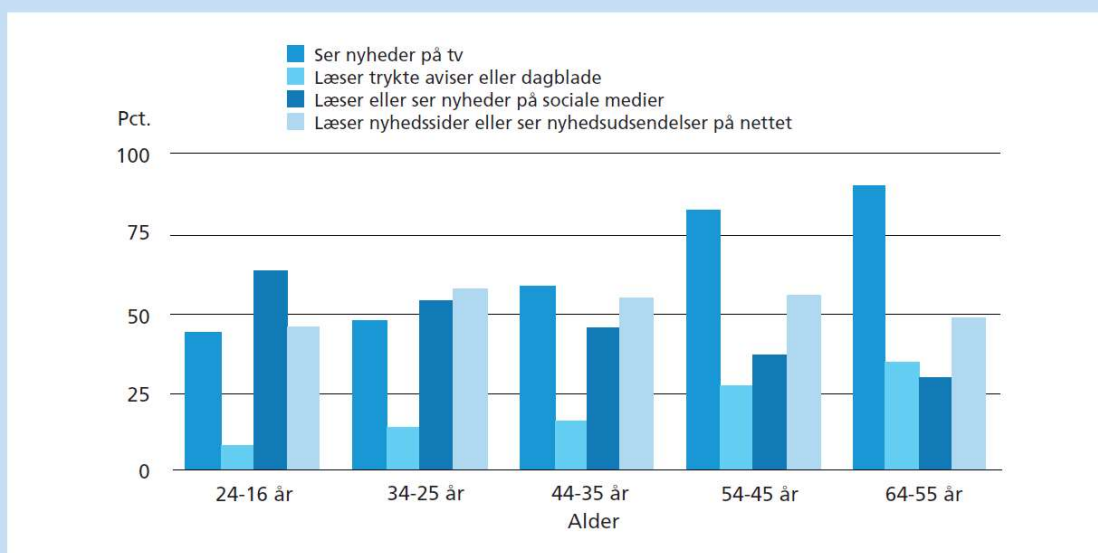
Fakta

Andelen af befolkningen, der har tiltro til nyheder fra forskellige typer af medier

Kilde: Megafonmåling for DR Medieforskning (2017)

Forskellige aldersgrupper forbrug af nyheder

Kilde: Danmarks Statistik (2020)

Nyheder tilflyder os efterhånden alle vegne fra. Ud over de traditionelle papiraviser kan man læse, se og høre nyheder på sin computer, sin iPad, sin mobiltelefon, sit ur og mange andre steder. Det er ofte med udgangspunkt i disse nyheder, at vi danner os en mening om aktuelle emner.

Opgave

- Gør ud fra faktainformationen kort rede for befolkningens tiltro til forskellige typer nyhedsmedier samt for forskellige aldersgruppers forbrug af nyhedsmedier.
- Hvad kan årsagerne være til nogle af de forskelle, faktainformationen viser?
- Hvad kan konsekvensen være af, at sociale medier i så høj grad bliver brugt som nyhedskilde?
- Tag stilling til udsagnet: ”De traditionelle nyhedsmedier har ingen fremtid!”
(Besvarelsen af dette punkt skal udgøre mindst 25 % af den samlede besvarelse).

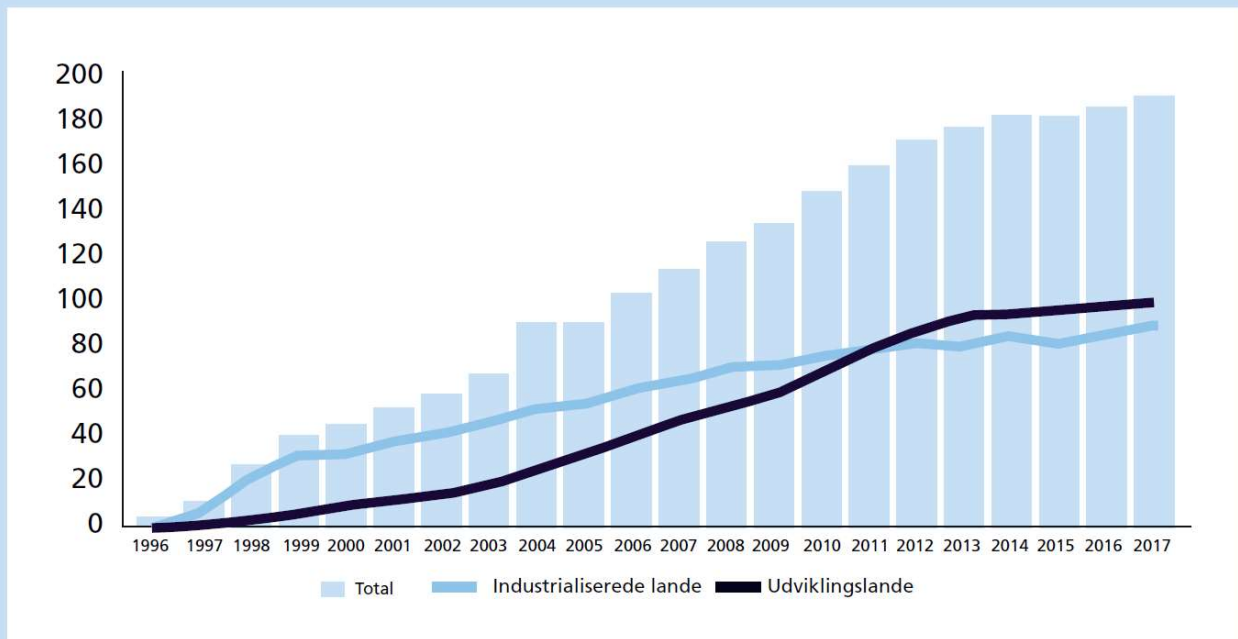
Du skal skrive minimum 400 ord.

Prøvegrundlag 2: Genmodificerede afgrøder

Genmodificerede afgrøder og fødevaremangel

Fakta

Udviklingen i produktionen af genmodificerede afgrøder på verdensplan

Kilde: Global Status of Commercialized Biotech/GM Crops in 2017. ISAAA Brief No. 53. ISAAA, 2017

Studieprøven

Klimaforandringerne og verdens stigende befolkningstal kan betyde, at den fødevaremangel, der globalt set er en realitet allerede nu, kan blive endnu alvorligere i fremtiden.

Som en løsning på problemet med fødevaremangel peges der ofte på genmodificerede afgrøder. Fortalere for genmodificering peger fx på mulighederne i at udvikle afgrøder, der kan give udbytte under ekstreme forhold som fx frost eller tørke.

Skeptikere er nervøse for, at fremtiden vil afsløre bl.a. sundhedsfarer ved genmodificering, som vi ikke er vidende om nu, og mener, at det er nødvendigt at fokusere på andre løsninger, når det gælder om at sikre, at der er mad nok til den voksende befolkning.

Opgave:

- Gør ud fra faktainformationen kort rede for udviklingen i produktionen af genmodificerede afgrøder.
- Hvilke årsager kan der være til den udvikling, som faktainformationen viser?
- Hvilke løsninger på fødevaremanglen vurderer du, at vi vil se i fremtiden?
- Tag stilling til udsagnet: ”Det er farligt at manipulere naturen. Genmodificering skal forbydes!” (Besvarelsen af dette punkt skal udgøre mindst 25 % af den samlede besvarelse).

Du skal skrive minimum 400 ord.